

módszerekkel történhet a szakszöveg feldolgozása (orientálódó, kurzorikus, szelektáló olvasás) (Jónás 1999: 166). A szöveg feldolgozását követően számos gyakorlattal bővíthető a szókinccs, pl. asszociációs játékok, szinonimák és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése, összetett szavak alkotása, jelzők hozzárendelése főnevekhez, más szófajú szó képzése, szómagyarázat, kakukktojás keresése, hibajavítás, azonos jelentésű szavak megfelelő kontextusba helyezése, mondatalkotás beszédhelyzettől függően, definícióértelmezés, -alkotás és reprodukció, szituációs játékokkal pedig különböző beszédhelyzetekre készíthetők fel a hallgatók (Kocsondiné-Nagy 1999: 177, Kralina Hoboth 2014:c).

Sokak által vitatott téma, hogy a nyelvtanítás a szaknyelvoktatás részét képezze-e. A terminológiaismeret mellett a magas szintű, tárgyalóképes nyelvtudás fontos területe a nyelvtan, melynek oktatása kommunikációorientált képzésnek is szerves része (Horváth 201: 110, Kralina Hoboth 2014:c). Ha az egyes nyelvtani jelenségek az adott szakterületről merített példamondatokkal gyakoroljuk, beépítjük a nyelvtant a szaknyelv oktatásába, magasabb szintű nyelvtudást érhetünk el (Kralina Hoboth 2014:c).

A diákok motiválása, az idegen nyelv iránti érdeklődés felkeltése gyakran nehéz feladatnak bizonyul, de megfelelően definiált célokkal, megválasztott tananyaggal és oktatási módszerekkel megvalósítható.

Felhasznált szakirodalom

■ Erdős Adrienn 2011. Milyen nyelvtudás vár e laz álláspiac? In. Göröcsné Muzsai Viktória szerk. *Kultúrák és nyelvek között – Kompetenzen zwischen Kulturen und Sprachen – Kompetent. EdTWIN Projekt CentroLING tanulmánykötet.* Győr. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó. 116–120.

■ Jónás Frigyesné 1999. A tanári szerep új dimenziói a gazdasági szaknyelvoktatásban. In. Balaskó Mária–Kohn János szerk. *A nyelv mint szellemi és gazdasági tőke.* Szombathely. Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék. 163–168.

■ Horváth Viktorné 2011. Német nyelvtani kisokos – új digitális tananyag. In. Göröcsné Muzsai Viktória szerk. *Kultúrák és nyelvek között – Kompetenzen zwischen Kulturen und Sprachen – Kompetent. EdTWIN Projekt CentroLING tanulmánykötet.* Győr. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó. 110–114.

■ Kocsondiné Békési Márta–Nagy Erzsébet 1999. Szövegfeldolgozás és terminológia a szaknyelvoktatásban. In. Balaskó Mária–Kohn János szerk. *A nyelv mint szellemi és gazdasági tőke III.* Szombathely. BDTF ANYT. 169–173.

■ Kodácsi Lászlóné 2004. Motivációs technikák. Képek használata a motiváció kialakításának és megtartásának érdekében az idegennyelvi órán. In. Cseh Béla–Éber Elődné szerk. *Kinek? Hogyan?* Baja. Gyakorlóiskolák Iskolaszövetsége. 449–464.

■ Kralina Hoboth Katalin 2014a. Jazykové vzdelanie študentov vnefilologických odboroch. In: *Jazyk a spoločnosť. Zborník vedeckých prác.* Trnava. Slovenská spoločnosť pre regionálnu politiku pri SAV. 68–77.

■ Kralina Hoboth Katalin 2014b. Motivovanost študentov vo výučbe nemeckého jazyka. In. XXVII. DIDMATTECH 2014. Olomouc. ČR, 19–20.6.2014. Olomouc. Gevak. 51–54.

■ Kralina Hoboth Katalin 2014c. *Motiváció és nyelvoktatás. A német nyelv eredményes oktatása építészhallgatók számára.* A XVIII. Apáczai-nap nemzetközi tudományos konferencián elhangzó előadás kézirat.

■ Miština Juraj 2010. Odborne orientovaná výučba cudzích jazykov v nefilologických odboroch vysokoškolského štúdia. In. Buntová Zdenka szerk.: *Aktuálne problémy vo vyučovaní cudzieho jazyka u študentov trnavských vysokých škôl nefilologického zamerania.* Trnava. Trnavská univerzita v Trnave, s. 41–54. [online]

■ http://fff.truni.sk/userdata/publications/jazyky_text.pdf (2014. 5.7.)

■ Szelp Ágnes 2011. EdTWIN workshop: kaland és élmény bécsi iskolásoknak, avagy rendhagyó találkozás a magyar nyelvvel és kultúrával. In. Göröcsné Muzsai Viktória szerk. *Kultúrák és nyelvek között – Kompetenzen zwischen Kulturen und Sprachen – Kompetent. EdTWIN Projekt CentroLING tanulmánykötet.* Győr. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó. 101–105.

Peter Zolczer

J. Selye University, Faculty of Education
Department of Modern Philology

Using Diagrams for Teaching (and Remembering) the Usage of Tenses (Part 1)

Overview

The traditional way of teaching tenses starts with the introduction of the form and grammatical structure of the given tense, then it continues with the detailed description of the tense usage and (in an ideal case) it ends with the students successfully practicing it during the reproduction stage. This article focuses on the second step of this procedure: teaching tense usage. It also intends to provide a method for the effective memorization of tenses. Using diagrams as helping tools for the visual representations of the tenses is certainly not unknown to English teachers, however, using them as keys for remembering the tenses might be a new (or untried) idea. According to this technique, students should not cram the usage of the tenses as lists of rules, but memorize only the diagrams, and in case of not remembering the rules, they should try to deduce them from the diagrams. The teacher's role in this is to teach them how to deduce those rules from the two dimensional timelines with dots, circles and lines on them. The technique can be used with all levels of proficiency but it is not recommended in case of young learners (age: >12).

Diagrams, tense usage, explanations and exceptions

Present Simple

The horizontal black line on the diagrams is the timeline on which the present moment (the time of speaking/writing) is marked as “NOW”.

We use present simple to talk about actions or states that happen all the time or repeatedly. With present simple we can also express an action or state that is always true or stays the same for a long time. The action (e.g. activity) or state (e.g. habit) is represented on the diagram by the blue circles, more specifically, by the outline of those circles. The fact that it is a repeated action (*I wake up at 7 am*) can easily be deduced from the outline by thinking about it as a loop. Instead of repeating the action on the outline of the circle, its repetitious nature is represented by the continuous copies of circles (*waking up every day at 7 am*). The action or state (e.g. general truths) is represented by the red line which indicates its continuous nature (*I love you; He hates soup*).

Exceptions

If the words *here* or *there* precede the verb and start the sentence at the same time: *Here comes my friend.* *There goes our teacher.* In cases of certain “sentence-starting” expressions: *I think you are right.* *I hope you like me.*

Present Continuous

We use present continuous to talk about actions happening now (at the moment) or when we talk about changes happening now. We can also use it to refer to future arrangements. The action happening now (*I am writing my homework at the moment*) is represented by the short, vertical red line at the top of the label “NOW”. The ‘change happening now’, however, is more difficult to visualize. One reasonable way of doing that is to imagine the action (horizontal, blue arrow) as if it was restricted by two borders (the two longer vertical lines). The idea is that the borders are flexible and can be widened or narrowed.

Narrow borders: *He usually gets up at 7 am, but this week he is getting up at 8 am.*

Wide borders (angry, emotional load): *I am always losing my keys!*

Future arrangements (*I am buying a new car tomorrow*) can also be very easily deduced from the diagram, since the area with the arrow in it stretches to the future as well (the right side of the timeline).

Exceptions

Words with no continuous form: *understand, know, see, hear* etc. (*I know this* and not *I am knowing this*)

Note

Introducing the new tenses, of course, requires detailed explanation and can be done in the traditional way (whiteboard – tense form – list of rules – examples – exceptions), however, during the reproduction stage, there should be nothing on the whiteboard but the diagram(s). The teacher then asks the students to try to deduce the situations in which we use the given tense(s). In case they need help the teacher points to the specific parts of the diagram (arrow, borderline, circle etc.) and moves his/her finger in the right direction on the timeline to indicate the nature of the action or state in question. Since the students associate the rules with the diagrams, keeping a poster of the diagrams (without the rules on it) in the classroom can increase the students’ self-confidence in using a variety of tenses at any communicative event.

Further tenses with their diagrams and descriptions (Part 2) are coming in the next issue.

Ármai Zalaba Andrea
Gyermekotthoni nevelő,
lakhely: Ebed,
e-mail: andra.zalabova@gmail.com

Az Óz, a nagy varázsló című meseregény módszertani feldolgozása (III.)

- Az óra címe:** *Dorka megmenti a madárijesztőt és az Erdőn át – az Óz, a nagy varázsló című regény feldolgozásának harmadik órája*
- Az óra általános céljai:** együttműködő készség, a segítségnyújtás készségének, valamint az önismereti készség fejlesztése
- Az óra irodalmi céljai:** az olvasottak értelmezése, az új szereplőn keresztül az értékek értelmezése
- Az óra fókusz:** a kölcsönös segítségnyújtás fontosságának kiemelése, valamint az emberi hiányosságok és erősségek listázása, ezek előnyei, hátrányai
- Az óra típusa:** új tananyagot feldolgozó óra

RÁHANGOLÓDÁS

1. Mi az?

- Munkaforma: frontális munka
- Tanulási eljárás: talalós kérdés
- Segédeszközök: kép a madárijesztőről
- Fejlesztési célok: logikus gondolkodás, szövegértés fejlesztése
- Irodalmi cél: érdeklődés felkeltése, egy új szereplővel való kapcsolat létrehozása

Az első feladat motivációként szolgál. Talalós kérdés formájában kelti fel a tanár a diákok érdeklődését. A talalós kérdés megfejtése a madárijesztő. Ő az új szereplő, aki megjelent az olvasott fejezetben.

„Egész évben egyhelyben őrizgetem a kertet. Ruhám színes, testem szalma, a madarak rémálma. Ki vagyok?”

A talalós kérdés megfejtését követően a tanár a táblára feltesz a madárijesztőről egy képet.

JELENTÉSTEREMTÉS

2. A jóslás beigazolódása

- Munkaforma: frontális munka
- Tanulási eljárás: jóslás
- Segédeszközök: két rajzolt kép
- Fejlesztési célok: lényeges információk értelmezésének a fejlesztése
- Irodalmi cél: a valódi karakter és a tanulók által feltételezett karakter összehasonlítása

A következő feladatban a tanulók hipotéziseiket, feltevéseiket vetik össze a valódi karakterrel.¹ A tanár megkérdezi, hogy találtak-e az